

Sygn. akt VIII Ca 815/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Jasiński (spr.)

Sędziowie: SSO Marek Lewandowski , SSO Marek Paczkowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 listopada 2015 r.

sprawy z wniosku (...)w W.

przy udziale **M. J.**

o wpis hipoteki przymusowej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w **Wąbrzeźnie**

z dnia **1 września 2015 roku**

sygn. akt **Dz. Kw 2244/15**

Kw nr (...)

p o s t a n a w i a : zmienić zaskarżone postanowienie i dokonać wpisu hipoteki przymusowej na rzecz Skarbu Państwa – (...)w W.w kwocie 33.539.338,00 zł (trzydzieści trzy miliony pięćset trzydzieści dziewięć tysięcy trzysta trzydzieści osiem złotych) w dziale IV księgi wieczystej Kw nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie dla nieruchomości położonej w miejscowości O. gmina K. o powierzchni 0,4511 ha obejmującej działki gruntu nr (...) i (...) której wpisanym właścicielem jest uczestnik M. J..

/ Marek Lewandowski/ / Włodzimierz Jasiński/ / Marek Paczkowski/

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 września 2015 roku Sąd Rejonowy Wąbrzeźnie – IV Wydział Ksiąg Wieczystych utrzymał w mocy decyzję Referendarza tego Sądu z dnia 10 sierpnia 2015 roku mocą której oddalony został przedmiotowy wniosek o wpis hipoteki przymusowej na zabezpieczenie grożącego M. J. obowiązku naprawienia szkody oraz ewentualnych roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej w mieniu pokrzywdzonych. Podstawą oddalenia wniosku w obu przypadkach była tożsama wykładnia przepisu art. 109 i 110 oraz art. 65 u.k.w.h. idąca w kierunku wskazania , że wymogiem ustanowienia hipoteki przymusowej jest wskazanie wierzyciela , który musi być znany i wskazany we wniosku o wpis. Tym czasem odnosząc się do wymogu formalnego stawianego wnioskowi o wpis hipoteki wskazanie w nim przez prokuratora jako wnioskodawcy zarówno Skarbu Państwa z jednoczesnym wskazaniem także wielu pokrzywdzonych jako uczestników postępowania stoi na przeszkodzie dokonania wpisu bowiem jednym tytułem nie można ustanowić zabezpieczenia poprzez wpisanie hipoteki przymusowej na rzecz wielu wierzycieli.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego był przepis art. 626⁸ § 2 k.p.c. w zw. z art. 518¹ § 3 k.p.c.

W apelacji wniesionej przez wnioskodawcę zaskarżającego wpis w całości zarzucono naruszenie przepisu art. 109 ust 1 u.k.w.h. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że niedopuszczalny jest wpis jednej hipoteki przymusowej na rzecz Skarbu państwa reprezentowanego przez wielu wierzycieli z wnioskiem idącym w kierunku uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do jej ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Nie było przy tym konieczne uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie wniosku do ponownego rozpoznania bowiem Sąd Okręgowy jako nadal instancja merytoryczna był uprawniony do wydania orzeczenia reformatoryjnego w sytuacji kiedy stan faktyczny sprawy nie budził wątpliwości, a jedynie do rozważenia pozostawała kwestia dokonania wykładni przepisu prawa materialnego, którego naruszenie zarzuca apelacja.

I tak trafnie podnosi apelujący, iż trudno podzielić prezentowany przez Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie punkt widzenia idący w kierunku wyprowadzenia wniosku o niedopuszczalności dokonania wpisu hipoteki przymusowej na podstawie decyzji prokuratora o zabezpieczeniu majątku podejrzanego na poczet przyszłych kar jakie mogą mu grozić w przypadku prawomocnego skazania oraz na poczet naprawienia szkód wyrządzonych pokrzywdzonym w następstwie popełnionego przestępstwa na podstawie jednego tytułu w stosunku do wielości potencjalnych pokrzywdzonych - wierzycieli oskarżonego jako potencjalnego dłużnika.

Punktem wyjścia do rozważań w tej kwestii prowadzącym do odmiennych wniosków aniżeli tych, które wyprowadził Sąd Rejonowy będzie przepis art. 110 u.k.w.h., który zezwala na wpisanie hipoteki przymusowej na podstawie postanowienia prokuratora. Przyjmując jednocześnie, że od strony formalnej postanowienie Prokuratora Okręgowego w Warszawie z dnia 11 czerwca 2015 roku wydane w sprawie VI Ds. 100/15 odpowiada prawu w zakresie jego wykonalności co stanowi przesłankę sine quo non do uwzględnienia orzeczenia wydanego przez prokuratora stanowiącego podstawę wpisu do księgi wieczystej wskazany przepis ustawy w ogóle nie odnosi się do kwestii treści tak wydanego postanowienia. Oznacza to, że należy jej poszukiwać w innych przepisach ustawy lub ustaw, które mogą precyzować nie tylko formę ale i treść orzeczenia. Pamiętać bowiem należy, że prokurator działający w postępowaniu karnym ma określone ustawą uprawnienia do wydawania określonych decyzji procesowych. Uprawnienia te znaleźć można w przepisach art. 292 k.p.k. do art. 294 k.p.k. które wskazują jednoznacznie na zakres przedmiotowo – podmiotowy decyzji prokuratora o ustanowieniu zabezpieczenia w formie hipoteki przymusowej. Przede wszystkim zabezpieczenie następuje poprzez formy przewidziane w k.p.c. a więc także poprzez wpis hipoteki przymusowej - art. 292 § 1 k.p.k. w zw. z art. 747 pkt 2 k.p.c. przy zastrzeżeniu wykładni tego przepisu w sposób uwzględniający cel i funkcję zabezpieczeń stosowanych przez prokuratora w postępowaniu przygotowawczym (por. postanowienie SN z 12 lutego 2014 roku IV CSK 275/13 – lex 1441195). Przyjmuje się, że cel tego postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego ujawnia się przede wszystkim w interesie prawnym beneficjentów zabezpieczenia rozumianych grupowo a nie jednostkowo – Skarbu Państwa oraz osoby lub osób poszkodowanych w wyniku przestępstwa) – por. postanowienie SN z 11 lipca 2014 roku III CSK 257/13 – lex 1504843. Jeśli się przy tym uwzględni fakt, iż postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia wydane przez prokuratora określa jedynie kwotowo zakres i sposób zabezpieczenia, uwzględniając rozmiar możliwej do orzeczenia w okolicznościach danej sprawy, grzywny, środków karnych lub środków kompensacyjnych (art. 293 § 2 k.p.k.) to trudno w tym zapisie znaleźć także sformułowanie odnoszące się do powinności wskazania lub potrzeby i konieczności wskazania osób którym zabezpieczenie ma gwarantować uzyskanie świadczenia. Są one w istocie jedynie potencjalnymi wierzycielami sprawcy przestępstwa do czasu kiedy zapadnie prawomocne rozstrzygnięcie bowiem wówczas mogą oni zaspokoić się z majątku sprawcy na podstawie indywidualnych tytułów egzekucyjnych. Już tylko ta argumentacja wynikająca z treści przedstawionych norm prawa oraz poglądów judykatury wskazuje i prowadzi do wniosku, że nie ma potrzeby wydawania przez prokuratora więcej niż jednego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia w sytuacji występowania w sprawie wielu podmiotów narażonych na pokrzywdzenie (i szkodę), gdyż tak wydane postanowienie jest w istocie zabezpieczeniem

w sprawie. Taki wniosek można wyprowadzić także na podstawie art. 292 k.p.k. , który przewiduje , że zabezpieczenia upada , gdy nie zostaną prawomocnie orzeczone grzywna , przepadek , nawiązka , świadczenie pieniężne lub nie zostanie nałożony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za krzywdę a powództwo o te roszczenia nie zostanie wytoczone przed upływem 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Jeżeli powództwo cywilne zostanie wytoczone w tym terminie to zabezpieczenie wydane przez prokuratora pozostaje w mocy jeżeli w postępowaniu cywilnym sąd nie orzeknie inaczej. Treść tego przepisu nie pozostawia wątpliwości ,że zabezpieczenie prokuratora ma charakter w sprawie a nie w odniesieniu do osób poszkodowanych , które dopiero ujawnione w prawomocnym wyroku mogą z tego tytułu dochodzić swoich praw na drodze cywilnej w razie nie uwzględniania ich roszczeń na gruncie postępowania karnego (por. postanowienie S.Apl. w Katowicach z 7 września 2011 roku II AKz 578/11 – lex 1102937).

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. postanowił jak na wstępie.

/ Marek Lewandowski/ / Włodzimierz Jasiński/ / Marek Paczkowski/